

RP 135/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 30 § i självstyrelselagen för Åland

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att självstyrelselagen för Åland (1144/1991) ändras så att i den beaktas den kommande överföringen av konsumentrådgivningsuppgifterna från magistraten till Konkurrens- och konsumentverket. Den föreslagna ändringen är av lagteknisk karaktär.

Den föreslagna lagen har samband med de riktlinjer som regeringen Sipilä fastställde den 5 april 2016 i fråga om de principer som ska följas vid skötseln av statens förvaltningsuppgifter.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Nuläge

Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland faller konsumentskyddet inom rikets lagstiftningsbehörighet. I 30 § i självstyrelselagen finns bestämmelser om riksmyndigheternas behörighet och förfarande i vissa förvaltningsärenden i förhållande till landskapet Åland. I 30 § 11 punkten i självstyrelselagen finns en bestämmelse om hur konsumentrådgivningen är organiserad inom landskapet. I lagrummet föreskrivs att de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på magistraterna ska i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten.

Enligt 32 § i självstyrelselagen kan uppgifter som hör till riksförvaltningen överföras på en landskapsmyndighet eller uppgifter som hör till landskapsförvaltningen överföras på en riksmyndighet genom förordning (överenskommelseförordning) och med landskapsregeringens samtycke. En sådan överenskommelseförordning som avses i 32 § i självstyrelselagen har utfärdats om överföring av uppgifterna om konsumentrådgivning. Den gällande överenskommelseförordningen, republikens presidents förordning om skötseln på Åland av uppgifter som gäller konsumentrådgivning (720/2014), motsvarar det avtal mellan landskapet och staten som avses i 30 § 11 punkten i självstyrelselagen.

Enligt 1 § i överenskommelseförordningen svarar Ålands ombudsmannamyndighet för de konsumentrådgivningsuppgifter som enligt 30 § 11 punkten i självstyrelselagen för Åland ska skötas av landskapsmyndigheterna. Enligt 2 § i förordningen svarar riket för de utgifter och kostnader som Ålands landskapsregering har på grund av skötseln av de uppgifter som avses i förordningen. Landskapsregeringen och finansministeriet avtalar närmare om kostnadsersättningarna.

Enligt 2 § 2mom. i lagen om konsumentrådgivning (800/2008) ska konsumentrådgivningen skötas av magistraterna. Genom förordning av finansministeriet kan det föreskrivas att konsumentrådgivningen ska skötas av vissa magistrater, med undantag av landskapet Åland, om detta är ändamålsenligt med tanke på organiseringen av tjänsterna och att den regionala tillgången på tjänsterna inte äventyras.

Enligt 1 § 2 mom. i förordningen om registerförvaltningen (248/1996) är magistraterna lokala registerförvaltningsmyndigheter som är underställda regionförvaltningsverket. Enligt 17 § 12 punkten i reglementet för statsrådet (262/2003) hör den allmänna administrativa styrningen av regionförvaltningsverken samt registerförvaltningen och folkbokföringen till finansministeriets ansvarsområde.

1.2 Föreslagna ändringar

Finansministeriet tillsatte den 31 augusti 2017 ett projekt för att förbereda omorganiseringen av magistraternas verksamhet. Projektets mandattid är 1.9.2017—31.3.2019. Utgångspunkten för projektet var de principer som ska följas vid statens förvaltningsuppgifter, vilka regeringen Sipilä fastställde den 5 april 2016. Den första principen är nationell behörighet, även då uppgifterna kräver regional eller lokal närvaro. En annan princip för statens förvaltningsuppgifter är att man tillämpar nationellt enhetligt tillvägagångssätt och lösningar.

Som ett led i det ovan nämnda projektet gav kommun- och reformminister Anu Vehviläinen äldre rådgivare Jouni Backman i uppdrag att utreda och bedöma olika alternativa sätt att orga-

nisera magistraternas verksamhet och vid behov lägga fram andra organiserings- och utvecklingsförslag. Utredningspersonen Backman överlämnade sin rapport till kommun- och reformminister Vehviläinen den 8 november 2017.

På basis av de förslag som utredningspersonen lagt fram beslutade finansministeriet den 5 december 2017 som en del av ändringsbeslutet om sammanslagningen av magistraternas och Befolkningsregistercentralens uppgifter att uppgifterna för magistraterna, Befolkningsregistercentralen och Enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland sammanslås från ingången av 2020 till en ny riksomfattande helhet vid Befolkningsregistercentralen. Vid samma tillfälle beslutades att det ska inledas förberedelser för att överföra magistraternas konsumentrådgivningsuppgifter till Konkurrens- och konsumentverket enligt en tidtabell som bestäms senare i samband med beredningen av projektet.

Arbets- och näringsministeriet utredde frågor kring överföringen av konsumentrådgivningsuppgifter tillsammans med Konkurrens- och konsumentverket och konstaterade i sitt beslut, undertecknat den 21 december 2017, att överföringen kan genomföras för arbets- och näringsministeriets del från och med ingången av 2019. Projektets styrgrupp slog vid sitt möte den 19 december 2017 fast att majoriteten av mötesdeltagarna var av den åsikten att överföringen av konsumentrådgivningsuppgifterna, till skillnad från de övriga delarna av reformen, kan genomföras redan vid ingången av 2019. Finansministeriet fastställde genom sitt beslut av den 9 januari 2018 att konsumentrådgivningsuppgifterna överförs till Konkurrens- och konsumentverket från ingången av 2019. Behövliga ändringar av lagstiftningen bereds vid arbets- och näringsministeriet.

I propositionen föreslås att 30 § 11 punkten i självstyrelselagen för Åland ändras så att magistraterna ersätts med Konkurrens- och konsumentverket, eftersom konsumentrådgivningsuppgifterna överförs till Konkurrens- och konsumentverket från och med den 1 januari 2019.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen är av lagteknisk karaktär. Propositionen har inga ekonomiska, förvaltningsmässiga eller övriga konsekvenser.

Propositionen medför inga merkostnader för staten eller landskapet Åland. Efter att den föreslagna lagen trätt i kraft ska ansvaret för ordnandet av konsumentrådgivningsuppgifterna också fortsättningsvis vila på myndigheterna i landskapet Åland enligt det ovan nämnda avtalet, och Ålands ombudsmannamyndighet ska svara för skötseln av uppgifterna. Kostnadsansvaret för ordnandet av konsumentrådgivningen på Åland ska också fortsättningsvis bäras av staten. Den gällande överenskommelseförordningen ska ändras i samband med att lagändringen träder i kraft.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriet på basen av ett utkast från arbets- och näringsministeriet. I samband med beredningen har man varit i kontakt med finansministeriet. Ett utlåtande över propositionsutkastet har begärts av finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, Ålands landskapsregering, Konkurrens- och konsumentverket, Statens ämbetsverk på Åland och Ålandsdelegationen. Utlåtanden gavs av Ålands landskapsregering, Ålandsdelegationen, finansministeriet samt arbets- och näringsministeriet. Ålands landskapsregering ansåg i sitt utlåtande att bestämmelsen om skattegottgörelsen i § 49 borde ändras samtidigt. Finansministeriet och arbets- och näringsministeriet hade inget att anmärka på propositionen.

4 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringspropositionen om överföring av konsumentrådgivningsuppgifterna från magistraten till Konkurrens- och konsumentverket och är avsedd att bli behandlad i samband med den. Regeringspropositionen om överföring av konsumentrådgivningsuppgifterna (RP 130/2018 rd) har beretts vid arbets- och näringsministeriet.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

6 Lagstiftningsordning

Enligt 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland kan lagen inte ändras eller upphävas annat än genom överensstämmande beslut av riksdagen och lagtinget. Besluten ska i riksdagen fattas i den ordning som gäller vid ändring eller upphävande av grundlag, dvs. på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen, och i lagtinget med en majoritet om minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Den föreslagna ändringen av självstyrelselagen för Åland har samband med reformerna av statsförvaltningen. Av denna anledning föreslås det att lagförslaget behandlas i brådskande ordning på det sätt som föreskrivs i 73 § 2 mom. i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 30 § i självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 73 § i grundlagen föreskriver, och Ålands lagtings beslut, tillkommet på det sätt som 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) föreskriver, ändras 30 § 11 punkten i självstyrelselagen för Åland som följer:

30 §

Behörighet och förfarande i förvaltningsärenden

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksstyrelserna med iakttagande av följande:

11) de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på Konkurrens- och konsumentverket ska i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten;

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20 september 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Kommunikationsminister Anne Berner

Lag

om ändring av 30 § i självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 73 § i grundlagen föreskriver, och Ålands lagtings beslut, tillkommet på det sätt som 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) föreskriver,

ändras 30 § 11 punkten i självstyrelselagen för Åland som följer:

Gällande lydelse

30 §

Behörighet och förfarande i förvaltningsärenden

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksstyrelserna med iakttagande av följande:

11) de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på magistraterna ska i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten;

Föreslagen lydelse

30 §

Behörighet och förfarande i förvaltningsärenden

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksstyrelserna med iakttagande av följande:

11) de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på *Konkurrens- och konsumentverket* ska i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten;

Denna lag träder i kraft den
20 .